

اثبات ضرورت وجود خدا در دیدگاه کانت

کانت فیلسوف بزرگ قرن هجدهم آلمان، راهی متفاوت با دکارت و دیگر فیلسوفان عقل گرای پیشین پیمود.

او به جای اثبات وجود خدا از طریق برهان نظم یا علیت یا وجوب و امکان ضرورت وجود خدا را از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی اثبات کرد.

اثبات خدای کانت ← اثبات ضرورت وجود خدا ← از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی

خلاصه یکی از توضیحات او را ذکر می‌کنیم:

۱- انسان دارای یک وجدان اخلاقی است.

وجدان اخلاقی: آن چیزی که انسان را دعوت به فضیلت و رعایت اصول اخلاقی می‌کند. این وجدان از انسان می‌خواهد که آنچه برای خود می‌پسندد برای دیگران نیز بپسندد.

۲- مسئولیت‌پذیری و رعایت اخلاق تنها جایی معنا دارد که انسان خود را صاحب اراده و اختیار ببیند. زیرا برای موجودات بدون اختیار، وظیفه‌ی اخلاقی معنا ندارد.

عدم اختیار ← عدم رعایت اخلاق

۳- اختیار ویژگی نفس غیر مادی است.

اختیار و اراده نمی‌تواند ویژگی بدن باشد بلکه باید ویژگی نفسی غیرمادی که فنا ناپذیر است، باشد و با مرگ بدن از بین نمی‌رود.

نفس (بعد غیر مادی انسان) بهره‌مند از وجدان اخلاقی است. انسان در وجدان خود فضائل اخلاقی مانند عدالت را خوب می‌شمارد و رذیلت‌های اخلاقی مانند ظلم را بد به حساب می‌آورد.

۴- روح (نفس مجرد) که سعادتش در کسب فضیلت و رعایت اصولی اخلاقی است چون موجودی غیر مادی و جاودانه است، برای سعادت دائمی خود به جهانی ماورای دنیای مادی نیاز دارد و چنین جهانی نیز مشروط به وجود خدایی جاودان و نامتناهی است.

سعادت روح: کسب فضیلت و رعایت اصول اخلاقی.

روح برای سعادت دائمی ← نیازمند جهانی ماورای دنیای مادی جهان ماورای دنیای مادی مشروط به وجود خدای جاودان و نامتناهی.

قبول خداوند ← پشتوانه‌ی اختیار، اراده و مسئولیت‌پذیری انسان و تکیه‌گاه اصول اخلاقی مورد قبول وی است.

پذیرش خدا (قبول خدا) ← زندگی انسان را دارای معنای حقیقی و متعالی می کند و از پوچی و بی هدفی خارج می سازد.

مسئولیت پذیری و رعایت اخلاق ← اختیار و اراده ی آزاد
روح و نفس غیر مادی ← برای سعادت دائمی نیازمند جهان ماورای طبیعت ← نیازمند وجود خدا

مدرسه مجازی اینو